

Europarådets
konvensjon
om
tiltak mot
menneske-
handel

Overvåknings-
mekanisme

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

HVA ER KONVENSJONENS FORMÅL?

■ Europarådets konvensjon om tiltak mot menneskehandel, som trådte i kraft 1. februar 2008, har som formål å forebygge og bekjempe menneskehandel, beskytte ofre for menneskehandel, og etterforske og straffeforfølge menneskehandlere.

Konvensjonen får anvendelse på alle former for menneskehandel (nasjonal og internasjonal, enten den er forbundet med organisert kriminalitet eller ikke) og omfatter alle ofre for menneskehandel (kvinner, menn og barn) og alle former for utnyttning. Konvensjonen omfatter også tiltak for å fremme samarbeid med det sivile samfunn og internasjonalt.

■ Konvensjonens viktigste bidrag er at den setter søkelys på menneskerettigheter og vern av ofre. Konvensjonen definerer menneskehandel som et brudd på menneskerettighetene og en krenkelse av menneskets verdighet og integritet. Det betyr at nasjonale myndigheter holdes ansvarlig hvis de ikke iverksetter tiltak for å hindre menneskehandel, beskytte ofre og sikre effektiv etterforskning i saker som dreier seg om menneskehandel.

■ Menneskehandel er et verdensomspennende fenomen som ikke kjenner noen landegrenser, og nettopp derfor er konvensjonen relevant for land i hele verden og åpen for dem alle.

HVORDAN OVERVÅKES GJENNOMFØRINGEN AV KONVENSJONEN?

— Konvensjonen har etablert en uavhengig overvåkningsmekanisme som skal føre tilsyn med bestemmelsenes praktiske gjennomføring. Denne overvåkningsmekanismen, som anses som en av konvensjonens hovedstyrker, består av to søyler: ekspertgruppen for tiltak mot menneskehandel (GRETA) og partskomiteen.

Hva er GRETA?

— Ekspertgruppen for tiltak mot menneskehandel, GRETA, har ansvar for å evaluere konvensjonens gjennomføring i de landene som har ratifisert den. GRETA består av 15 uavhengige og upartiske eksperter fra signatarlandene. De har forskjellig bakgrunn (jurister, politi, psykologer, leger, representanter for det sivile samfunn, osv.) og velges ut fra sin fagekspertise på de områdene som konvensjonen dekker. Medlemmer av GRETA velges for en periode på fire år, som kan forlenges én gang.

Hvordan gjennomfører GRETA overvåkingen?

■ GRETAs overvåkingsaktiviteter er delt i runder. I starten av hver runde fastsetter GRETA hvilke av konvensjonens bestemmelser som skal overvåkes, og hvordan evalueringen best kan gjennomføres.

■ I gjennomføringen av overvåkingsarbeidet bruker GRETA en rekke forskjellige metoder for innhenting av informasjon. Først sender GRETA et spørreskjema til myndighetene i landet som skal evalueres. Informasjonen som fremkommer i myndighetenes svar analyseres av GRETA og om nødvendig vil GRETA be om mer oppklarende eller utfyllende informasjon.

■ I tillegg til å sende ut dette spørreskjemaet besøker GRETA det aktuelle landet. Disse besøkene gir rom for inngående drøfting med myndigheten, ansatte i politiet, aktor i straffesaker, parlamentarikere og andre relevante aktører.

■ Evalueringsbesøkene er også en anledning for GRETA til å besøke fasilitetene hvor ofre for menneskehandel tilbys hjelp. GRETA kan be om å få besøke offentlige og private krisesentre og andre tilbud til ofre for menneskehandel, sentra for irregulære innvandrere eller asylsøkere, grensestasjoner eller sykehus. Disse besøkene gjør det mulig å evaluere effekten av tiltak som iverksettes for å gjennomføre konvensjonen.

DET SIVILE SAMFUNNETS ROLLE

■ Det sivile samfunn er en viktig informasjonskilde for GRETA. Under sine evalueringsbesøk holder GRETA møter med representanter for ikke-statlige organisasjoner (NGO-er) og andre representanter for det sivile samfunn (for eksempel fagforeninger, juristforeninger, academia) som er engasjert i arbeidet mot menneskehandel. GRETA kan også sende spørreskjema eller andre forespørsler om informasjon til ikke-statlige organisasjoner og andre medlemmer av det sivile samfunn som har tilgang til pålitelig informasjon.

RAPPORTER FRA GRETA

■ GRETA's landevalueringsrapporter inneholder en analyse av situasjonen i hvert enkelt land med hensyn til iverksatte tiltak for å bekjempe menneskehandel og forslag til hvordan konvensjonen kan gjennomføres med enda større styrke. Rapportene skal invitere til samarbeid og er ment som støtte til landene i dette arbeidet.

■ GRETA gjennomgår utkast til evalueringsrapporter på organets plenumsmøter. Rapportutkastet sendes til de aktuelle myndigheter for kommentarer, som GRETA så tar hensyn til ved ferdigstilling av rapporten. Den ferdigstilte rapporten oversendes til aktuelle myndigheter, som inviteres til å komme med avsluttende kommentarer. Deretter offentliggjøres GRETA's rapport sammen med eventuelle kommentarer fra berørte myndigheter.

KONVENSJONENS PARTSKOMITÉ

■ Den andre søylen i overvåkningsmekanismen, partskomiteen, består av nasjonale representanter fra de landene som har ratifisert konvensjonen. På grunnlag av GRETA's rapporter og funn kan partskomiteen utarbeide anbefalinger til hvert enkelt land om tiltak som bør iverksettes.

FRA OVERVÅKING TIL STØTTE TIL GJENNOMFØRING

Overvåkningsarbeidet som skjer i henhold til Europarådets konvensjon om tiltak mot menneskehandel, har tre formål:

- ▶ kartlegge og stimulere til etterlevelse av konvensjonens vidtrekkende forpliktelser;
- ▶ gi skreddersydd veiledning om hvordan man kan overvinne hindringer;
- ▶ representere et forum for internasjonalt samarbeid der partene utveksler informasjon og god praksis, og der det internasjonale samfunnet sammen kan fange opp nye trender, for på den måten å anspore til felles tiltak for å hindre og håndtere problemer.

Resultatet av dette overvåkningsarbeidet legges ut på nettet og har blitt en referanse for alle som engasjerer seg i bekjempelsen av menneskehandel. Europarådet støtter også myndigheter i gjennomføringen av konvensjonen og anbefalingene som kommer ut av overvåkningsprosessen.

Kontakt og mer informasjon

Secrariat of the Council of Europe Convention on Action against Trafficking
in Human beings (GRETA and the Committee of the Parties)

Europarådet / Council of Europe

F-67075 Strasbourg Cedex

Frankrike / France

E-post / E-mail: Trafficking@coe.int

www.coe.int/trafficking